

RISKANALYS AV FÖRENINGSVERSAMHET

Att göra en riskanalys är ett sätt att skapa trygga miljöer och minimera oförutsedda händelser. Riskanalysen är ett verktyg för att du som ledare ska känna dig trygg när du genomför verksamhet för barn och för att förebygga att man hamnar i ett krisläge och behöver aktivera föreningens krisplan. Det vill säga Riskanalysen verkar förebyggande för att undvika kriser. Riskanalyser kan vara omfattande men också av enklare slag för att du som ledare ska kunna reflektera kring vilka risker som finns kopplat till den verksamhet som man leder.

För att hjälpa dig som ledare att komma igång med arbetet finns nedan en checklista och en mall för riskanalys.

CHECKLISTA

Den här checklistan riktar sig till dig som ledare inom en ideell verksamhet. Tanken är att säkerställa en trygg och säker verksamhet för alla barn som deltar i en ideell förening oavsett om det är teater, sång, innebandy eller hästhoppning som står på schemat. Den här checklistan ska underlätta i samtal om trygghet i ledargruppen men också inom föreningen. Var med och arbeta för en trygg och säker verksamhet genom att checka av dessa nedanstående punkter innan verksamheten startar:

- Identifiera, minimera och undvik situationer som eventuellt kan utsätta barn för risker. Gör alltid en riskbedömning innan ni startar en verksamhet. Längre fram i dokumentet hittar du en mall för riskbedömning.
- Begär begränsat utdrag ur belastningsregister för ledare, personal, volontärer och andra som kommer i direkt kontakt med barn och unga i verksamheten. En rekommendation är att också ta referens från personens tidigare uppdrag. Det ska finnas en rutin för hur utdragen ska hanteras.
- Försök att undvika ensamarbete med barn och ungdomar, var gärna minst två personer. Detta skapar en tryggare verksamhet för både vuxna och barn.
- Det ska finnas rutiner för hur ni ska agera om något händer. Vem gör vad och när då det uppstår mobbning, kränkning, diskriminering eller annat som strider mot verksamhetens värdegrund. Tänk på att informera barn i verksamheten så att alla är med och bidrar till en trygg miljö.
- Vid oro för ett barn – Utgå från samma lagstiftning som yrkesutövare. Den säger att misstanke om att ett barn far illa, ska anmälas till Socialtjänsten. Det räcker med en oro, du behöver inte ha bevis för något. Skapa rutiner för detta i verksamheten. Läs mer här på Rädda Barnens hemsida.
- Det är roligt med bilder, men innan du fotograferar barn och unga, kom ihåg att du måste fråga barnet och vårdnadshavares samtycke. Var försiktig, sprid inte bilderna på sociala medier innan du vet att det är okej.

RISKANALYS

Nedan listas några områden som man kan ha med i en riskanalys av verksamhet i en förening. Kanske kommer ni på fler områden i er förening!

Faktorer att beakta	Risker, viktigt att beakta
Ålder	<ul style="list-style-type: none">- Väldigt små barn- Ensamma barn- Barn som upplevt trauma/utsatthet- Funktionsvariationer
Plats	<ul style="list-style-type: none">- Isolerad plats eller allmän plats- Fysiska risker t. ex. trafik, vatten etc.
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none">- Direktkontakt med barn (registerutdrag)- Ensamarbete- Fysisk kontakt m intima åtaganden (ex hjälp vid toabesök, kroppskontakt vid träning)
Resor	<ul style="list-style-type: none">- Avsaknad av säkerhetsåtgärder- Regler och risker är inte tydligt för personal/ledare och barn/ungdomar/deltagare (resepolicy och liknande)- Bristande kunskap hos eventuella partners involverade i resan- Brist på rapporteringssystem- Barn som reser själva- Avsaknaden av info om försäkringsvillkor kopplat till föreningens verksamhet.
Personal/aktiva	<ul style="list-style-type: none">- Ofullständig riskanalys- Snabba rekryteringar för brådskande uppdrag- Otillräcklig vägledning- Brist på ledarutbildning (kännedom om policy, riktlinjer och handlingsplan vid incident/kris)- Ej lämnat utdrag ut belastningsregistret- Arbete utan handledning/stöd – vet inte vart de ska vända sig- Avsaknad av handlingsplan/rutiner vid incident/kris.
Kommunikation/Information	<ul style="list-style-type: none">- Är det tydligt vart man vänder sig för att rapportera oro och/eller incidenter?- Finns det anonyma rapporteringsvägar för barn? Till exempel en brevlåda där barn kan tycka till om verksamheten och hur de upplever de vuxna:
Annat	<ul style="list-style-type: none">- Avsaknad av skriftligt intyg från förälder kring foto/media

Rädda Barnen

Ett sätt att värdera risken är att använda sig av en metod. Ett exempel på metod är *minirisk-metoden* där ett riskvärde beräknas genom en uppskattning av sannolikhet för att det ska inträffa och konsekvensen av att det inträffar multipliceras.

Sannolikheten beräknas med	Konsekvens bedöms enligt
<ul style="list-style-type: none">• 1 = <20%	1 = Låg
<ul style="list-style-type: none">• 3 = 50%	3 = Medel
<ul style="list-style-type: none">• 5 = >80%	5 = Hög

Det är relativt vanligt att föräldrar skriker vid barnens matcher. Oftast positiva hejarop men också hyfsat vanligt förekommande att man har invändningar på domslut. Ni bedömer att sannolikheten i er verksamhet är ungefär 50% dvs 3 och konsekvensen av föräldrarnas skrik kan vara hög för laget, ledare, domaren men också för barnet (5) Därför blir riskvärdet också ganska högt ($3 \times 5 = 15$). Riskåtgärden i sin tur speglar riskvärdet. I det här fallet väljer man att genomföra en utbildning med föräldrarna för att berätta vad som gäller och vad konsekvenserna kan bli om man inte följer de regler i föreningens verksamhet.

Exempel 1:

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Riskåtgärd
En förälder skriker på domaren i samband med match	3	5	15	Vi utbildar och berättar för föräldrarna vad som gäller och vilka påföljderna kan bli.

Exempel 2:

Ibland behöver man som ledare prata enskilt med ett barn. Det vill säga sannolikheten är ganska hög (3) Vanligt är då att ensam dra sig undan med barnet för att prata med den. Konsekvensen då kan bli hög (5) om ledaren kränker barnet eller på andra sätt skapar en otrygghet. Därigenom blir också riskvärdet högt ($3 \times 5 = 15$) och föreningen planerar riskåtgärder för att det inte ska hända.

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Riskåtgärd
Exempel: Ett barn uppträder bråkigt och du som ledare väljer att prata med barnet i enrum	3	5	15	Vi undviker att vara ensamma med ett barn. Det är viktigt att vi går igenom det med alla ledare när de börjar som ledare hos oss. Det här gör vi både för barnets men också ledarnas trygghet. Samtal förs i enskildhet men i anslutning och så andra har insyn/uppsyn över det som händer.

